

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 października 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w Ł. odmówił M. B. prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 6 maja 1997 roku J. B.. Przytaczając treść art. 68 oraz art. 14 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, że podstawę wydania niniejszego orzeczenia stanowiło orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 25 października 2016 roku, która nie stwierdziła całkowitej niezdolności do pracy. Z uwagi na niespełnienie przez wnioskodawcę warunków brak jest podstaw do przyznania prawa do renty rodzinnej.

(decyzja – k. 263 akt ZUS)

W dniu 5 grudnia 2016 roku odwołanie od powyższej decyzji złożył M. B. zaskarżając ją w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

a. art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) poprzez jego błędną wykładnię polegającą na niesłusznym przyjęciu, że w opisanym stanie faktycznym skarżący nie spełnia przesłanek do przyznania prawa do renty rodzinnej.

b. art. 14 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 w zw. z art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej poprzez błędną ich wykładnię polegającą na mylnym przyjęciu, że w opisanym stanie faktycznym kryteria niezdolności do pracy nie pozwalają na przypisanie skarżącemu całkowitej niezdolności do pracy, a tym samym przyznania renty rodzinnej.

2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nieuwzględnieniu przy ustalaniu prawa do renty rodzinnej, stopnia niezdolności do pracy, stopnia naruszenia sprawności organizmu skarżącego oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, w szczególności stanu zdrowia psychicznego skarżącego, który nie rokuje poprawy i wymaga stałej opieki psychiatrycznej.

M. B. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji ZUS poprzez przyznanie skarżącemu prawa do renty rodzinnej po zmarłym J. B., ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji ZUS i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów według norm przepisanych.

(odwołanie – k. 2 – 5)

W odpowiedzi na odwołanie wnioskodawcy w dniu 21 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu organ rentowy przytoczył argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 6 – 6 verte)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca M. B. urodził się w dniu (...).

(bezsporne, a nadto odpis skrócony aktu urodzenia – k.5 akt ZUS)

W latach 1996 – 1997 M. B. był studentem pierwszego roku wieczorowego studium prawa na Wydziale Prawa i Administracji (...).

(zaświadczenie (...) z dnia 14 maja 1997 roku – k. 7 akt ZUS)

W dniu 1 października 1998 roku M. B. przerwał studia na Uniwersytecie (...).

(bezsporne)

W latach 1998 – 1999 wnioskodawca kontynuował naukę na drugim roku studiów: wieczorowego studium prawa na Wydziale Prawa i Administracji (...).

(zaświadczenie z dnia 8 kwietnia 1999 roku – k. 41 akt ZUS)

W dniu 6 maja 1997 roku zmarł ojciec wnioskodawcy J. B..

(odpis skrócony aktu zgonu – k 4 akt ZUS)

W dniu 28 maja 1997 roku wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o ustalenie prawa do renty rodzinnej.

(wniosek – k. 1-3 akt ZUS)

Wnioskodawca M. B. był uprawniony do renty rodzinnej od 6 maja 1997 roku do 31 października 2016 roku z powodu całkowitej niezdolności do pracy.

(decyzje – k. 21 25, 28, 31 – 32, 34 – 35, 39, 43 – 43 verte, 45, 60 – 60 verte, 69 – 69 verte, karta nieponumerowana znajdująca się po k. 71, 82, 84, 86, 95, 111, 128, 130, 131, 160, 179, 180, 192, 198, 200, 212/213, 236 – 237 verte, 242, 246 – 247akt ZUS).

Z orzeczenia lekarza orzecznika ZUS wynika, że początkowo u M. B. rozpoznano schizofrenię paranoidalną. Był on całkowicie niezdolny do pracy, okresowo do lipca 2001 roku. Data powstania całkowitej niezdolności do pracy to 3 lutego 1999 rok, tj. od momentu hospitalizacji psychiatrycznej, a więc w trakcie uczęszczania do szkoły wyższej. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że ubezpieczony był hospitalizowany w KL. psychiatrycznej w okresie luty – czerwiec 1999 roku, gdzie rozpoznano u niego zespół paranoidalny. Zgodnie z opinią psychiatry całkowita niezdolność do pracy okresowo powstała od momentu hospitalizacji, tj. 3 lutego 1999 roku.

Następnie kolejnym orzeczeniem lekarz orzecznik ZUS również stwierdził, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy – do czerwca 2004 roku. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że ubezpieczony ma rozpoznaną schizofrenię paranoidalną, wymaga systematycznego leczenia w poradni zdrowia psychicznego.

Z kolejnego orzeczenia lekarza orzecznika ZUS wynika, że M. B. ma schizofrenię urojeniową. Jest on całkowicie niezdolny do pracy do czerwca 2005 roku. W uzasadnieniu orzeczenia stwierdzono, że ubezpieczony z powodu schizofrenii urojeniowej od 1999 roku jest po leczeniu szpitalnym.

Lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy do czerwca 2007 roku.

Następnie orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS stwierdzono, że M. B. jest niezdolny do pracy do czerwca 2010 roku.

Kolejnym orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS stwierdzono, że M. B. jest całkowicie niezdolny do pracy do 30 kwietnia 2013 roku, a data powstania całkowitej niezdolności do pracy trwa. Orzeczenie wydano po przeprowadzeniu badania bezpośredniego i dokonania analizy przedstawionej dokumentacji medycznej. Przy dokonaniu ustaleń orzecznicznych uwzględniono stopień naruszenia sprawności organizmu, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Następnie orzeczeniem z dnia 2 kwietnia 2013 roku lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że M. B. jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 października 2014 roku, a data całkowitej niezdolności do pracy trwa.

Orzeczeniem z dnia 17 września 2014 roku lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że M. B. jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 października 2016 roku, a data powstania całkowitej niezdolności do pracy trwa. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że wnioskodawca ma przewlekłe schorzenia i zaburzenia psychopatologiczne znacznego stopnia.

(orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k 53 – 53 verte akt ZUS; opinia lekarska – k. 51 – 52 verte akt ZUS; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k 79 – 79 verte akt ZUS; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k 108 – 108 verte akt ZUS; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 126 – 126 verte akt ZUS; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 156 – 156 verte akt ZUS; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 188 – 189 akt ZUS; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 235 akt ZUS; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 245 akt ZUS)

Wnioskodawca od 3 listopada 2008 roku odbywał przygotowanie zawodowe w ramach realizacji projektu (...) w ramach realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Przychód objęty ubezpieczeniem społecznym (stypendium) w 2008 roku wyniósł 2.200,00 zł. M. B. odbywał to przygotowanie zawodowe od 3 listopada 2008 roku do 30 czerwca 2009 roku. Za 2009 rok uzyskał przychód objęty ubezpieczeniem społecznym (stypendium) w wysokości 6.600,00 zł (zaświadczenie z dnia 13 lutego 2009 roku – k. 170 akt ZUS; zaświadczenie – k. 204 akt ZUS)

Od 1 lutego 2011 roku do 31 lipca 2011 roku wnioskodawca odbywał przygotowanie zawodowe w ramach realizacji projektu (...) w ramach realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i osiągnął przychód w wysokości 3.540,00 zł. (zaświadczenie – k. 214/215 akt ZUS)

Od 3 października 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku M. B. był zatrudniony w Spółdzielni (...) w Ł. i uzyskiwał przychód w wysokości 700,00 zł miesięcznie. Od stycznia 2012 roku do grudnia 2012 roku wysokość jego przychodu wynosiła 750,00 zł miesięcznie. W 2013 roku M. B. został zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Spółdzielni (...) w Ł. i uzyskiwał wynagrodzenie przez trzy miesiące w wysokości 750,00 zł, a następnie jego wysokość podwyższała się i w grudniu 2013 roku wynosiła 1850,00 zł brutto. W roku 2014 i 2015 wnioskodawca zatrudniony na podstawie umowy o pracę otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 1350,00 zł brutto, w grudniu 2014 roku – 1800,00 zł brutto, a w grudniu 2015 roku – 1650,00 zł brutto.

(zaświadczenie – k. 218/219 akt ZUS; zaświadczenie o kwocie osiągniętego przychodu w roku 2012 – k. 230 akt ZUS; zaświadczenie o kwocie osiągniętego przychodu – k.240 akt ZUS; zaświadczenie – k. 248 akt ZUS, zaświadczenie – k. 252 akt ZUS)

W dniu 13 września 2016 roku wnioskodawca złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty.

(wniosek – k. 259 – 259 verte akt ZUS)

Lekarz Orzecznik ZUS po przeprowadzeniu badania, konsultacji psychiatrycznej i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznał u wnioskodawcy schizofrenię paranoidalną. Orzeczeniem z dnia 12 października 2016 roku lekarz orzecznik ZUS uwzględniając stopień naruszenia sprawności organizmu, poziom wykształcenia i wiek w chwili obecnej, nie stwierdził naruszenia sprawności organizmu ubezpieczonego w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy.

(orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 261 – 261 verte akt ZUS; opinia lekarska – k. 32 – 40 verte dokumentacji medycznej)

W dniu 12 października 2016 roku M. B. wniósł sprzeciw od powyższego orzeczenia lekarza orzecznika ZUS.

(sprzeciw – k.33 dokumentacji medycznej)

Komisja Lekarska ZUS po przeprowadzeniu bezpośredniego badania wnioskodawcy oraz po dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznała u wnioskodawcy schizofrenię paranoidalną. Wskazała, że w 1999 roku wnioskodawca był hospitalizowany i od tego czasu leczy się. Zgłasza lęki, stresuje się najprostszymi sprawami. Również w pracy czuje się zestresowany, popada w konflikty, wszystkim się martwi. M. B. skarży się na konflikty z innymi, jest sztywny, błady emocjonalnie, bez czynnych doznań psychotycznych. Nie podaje myśli samobójczych. Wnioskodawca był konsultowany psychiatrycznie – obecnie bez całkowitej niezdolności do pracy. Na

skutek przeprowadzonej analizy dokumentacji, własnego badania komisja lekarska ZUS nie stwierdziła całkowitej niezdolności do pracy.

(orzeczenie komisji lekarskiej ZUS – k. 262 akt ZUS; opinia lekarska z dnia 25 października 2016 r. – k. 63 – 64 dokumentacji medycznej)

Z punktu widzenia psychiatrycznego M. B. jest całkowicie niezdolny do pracy zawodowej i całkowita niezdolność do pracy trwa nieprzerwanie od dnia jej przyznania. Wnioskodawca nie jest osobą, która jest w stanie pracować na tzw. otwartym rynku pracy. Jego obecna praca ma charakter rehabilitacyjny. Niezdolność do pracy jest spowodowana przewlekłą chorobą, jaką jest schizofrenia paranoidalna. Choroba powoduje konieczność nadzoru wykonywanych zadań oraz konieczność stałej motywacji. Dodatkowo biegła sądowa podkreśliła, że praca jaką wykonuje wnioskodawca ma charakter czysto rehabilitacyjny. M. B. nie utrzymałby się z podobnej pracy wykonując ją na tzw. otwartym rynku pracy. Podczas wypowiedzi opisanych jako nadmiernie szczegółowe, ubezpieczony gubi kontekst. W kontakcie adekwatnym, synonimicznym zaobserwowano ubogą mimikę. Powyższy opis świadczy o spowolnieniu psychoruchowym oraz zaburzeniach koncentracji uwagi. W przypadku wykonywania pracy biurowej powyższe objawy powodują wolniejsze tempo pracy oraz możliwość popełniania licznych błędów, a co za tym idzie powoduje konieczność sprawowania opieki nad pracownikiem. Zdaniem biegłej załączona dokumentacja medyczna świadczy o złym funkcjonowaniu M. B., np. zaświadczenie wydane przez psychologa z Towarzystwa (...).

(pisemna opinia biegłego sądowego psychiatry K. K. – k. 11 – 13; uzupełniająca opinia biegłego sądowego psychiatry K. K. – k. 29)

W zaświadczeniu wydanym przez psychologa z Towarzystwa (...) wskazano, że wnioskodawca ma małą zdolność adaptacji do zmiennych warunków środowiska (nawet pogodowych), zasad współżycia społecznego, potrzeb innych osób. Nawet niewielkie odstępstwa od zaplanowanych na wiele miesięcy wcześniej sztywnych schematów skutkują zwiększonym lękiem, agresją słowną, dezorganizacją życia. Niektóre zachowania kompulsywne stwarzają zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa odwołującego się i innych osób.

(zaświadczenie k 61-62 dokumentacji lekarskiej akt ZUS)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie zgromadzonych dokumentów w aktach sprawy, aktach rentowych, dokumentacji medycznej oraz opinii biegłego sądowego psychiatry. Opinia ta jest wiarygodna, jasna, szczegółowa i jednolita; została sporządzona przez biegłego o specjalności właściwej z punktu widzenia choroby wnioskodawcy, w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej i bezpośrednie badanie wnioskodawcy. W ocenie Sądu, opinia biegłego jest rzetelna, sporządzona została zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot. Biegła psychiatra określiła schorzenie występujące u badanego i oceniła jego znaczenie dla zdolności do pracy wnioskodawcy, odnosząc swoją ocenę do kwalifikacji zawodowych skarżącego. W pisemnej opinii uzupełniającej biegła psychiatra dodatkowo w sposób szczegółowy odniosła się do zgłoszonych przez pełnomocnika organu rentowego zarzutów. Pod względem psychiatrycznym wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy. Biegła wyczerpująco odpowiedziała na wątpliwości i pytania organu rentowego, wyjaśniła charakter stwierdzonej u odwołującego się schizofrenii paranoidalnej podając, że obecnie wykonywana przez wnioskodawcę praca ma charakter rehabilitacyjny, a nie zarobkowy. W przypadku wykonywanej tak pracy przez wnioskodawcę, w obliczu nasilania się objawów powodujących zwolnienie tempa pracy i możliwości popełniania licznych błędów, jego schorzenie powoduje konieczność sprawowania nad nim opieki. Trzeba dodać, że organ rentowy nie złożył żadnych nowych zarzutów w stosunku do opinii uzupełniającej biegłej, trudno nawet stwierdzić, że się do niej ustosunkował, gdyż jedynie złożył do akt po raz kolejny pismo tej samej treści co wcześniejsze z zarzutami do opinii podstawowej. Należy również zauważyć, iż biegła psychiatra nie widziała konieczności dopuszczenia dowodu z badania psychologicznego, które tym samym uznała za zbędne wobec dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy i własnego badania.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, aby uwzględnić zarzuty organu rentowego oraz, żeby uwzględnić wniosek dowodowy organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego sądowego

psychiatry i przeprowadzenie badania psychologicznego. Organ rentowy przyjmując, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy powołuje się na fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy nie zauważając, że praca ta nie odbywa się na tzw. otwartym rynku pracy. Należy podkreślić, że praca wnioskodawcy to praca na stanowisku pracy chronionej i, co wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, nie może być brana pod uwagę i uznawana za pracę zarobkową w przypadku, gdy nie wykazano, że wnioskodawca potrafi świadczyć pracę na rynku typu otwartego. Stanowisko pracy wnioskodawcy to niewątpliwie stanowisko pracy chronionej. Nadto skarżący świadczył również taką pracę w okresach wcześniejszych, co w żaden sposób nie wpływało na regularne orzekanie przez ZUS, przez okres ostatnich 20 lat, o jego całkowitej niezdolności do pracy. Poza tym mając na uwadze fakt, że wnioskodawca od 1997 roku był uprawniony do renty rodzinnej, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił w toku procesu gwałtownego polepszenia jego stanu zdrowia uzasadniającego zmianę decyzji.

Ogólne niezadowolenie strony z niekorzystnego dla niej wydzwiku konkluzji opinii nie może stanowić podstawy do dopuszczenia dowodu z kolejnych opinii biegłych sądowych, ale musi być następstwem umotywowanej krytyki dotychczasowej opinii, co w niniejszej sprawie nie występuje. Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 k.p.c.).

Przesłanką powołania kolejnego biegłego nie może być bowiem jedynie oczekiwanie jednej ze stron, iż kolejny biegły wyda opinię zgodną z jej oczekiwaniami. Odmiennie stanowisko oznaczałoby bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania, jak strona, która wnioskuje o przeprowadzenie dowodu. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem SN potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii. Niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia powołania innego biegłego /por. wyrok SN z dnia 4 sierpnia 1999 roku I PKN 20/99 OSNP 2000/22/807/.

W ocenie Sądu Okręgowego organ rentowy w żaden sposób nie podważył miarodajności złożonej opinii biegłego psychiatry, a tym samym Sąd nie znalazł podstaw do powoływania dowodu z opinii kolejnego biegłego tej samej specjalności. W opinii uzupełniającej biegły udzielił wyczerpujących odpowiedzi, zdaniem Sądu wszelkie wątpliwości zostały tym samym w toku postępowania wyjaśnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Na mocy art. 67 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) do renty rodzinnej uprawnieni są (...) spełniający warunki określone w art. 68-71 dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione.

Stosownie do art. 68 ust. 1 w/w ustawy dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów (art. 68 ust.2 w/w ustawy).

Zgodnie z treścią art. 65 ust. 1 renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.

W przedmiotowym stanie faktycznym kwestią sporną w niniejszym postępowaniu była jedynie okoliczność, czy wnioskodawca spełnia warunek wystąpienia u niego całkowitej niezdolności do pracy.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności dowód z opinii biegłego psychiatry, daje podstawy do uznania, że M. B. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i do samodzielnej egzystencji, która to niezdolność powstała w lutym 1999 roku tj. w trakcie nauki w szkole po ukończeniu 16 roku życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia.

Opinia biegłego sądowego psychiatry nie pozostawia żadnych wątpliwości co do stanu zdrowia skarżącego. Wnioskodawca jest uprawniony w świetle wyżej zacytowanych regulacji prawnych do uzyskania prawa do renty rodzinnej. Opinia biegłego sądowego może być oceniona przez Sąd i podważona dowodem z innej opinii. Organ rentowy w myśl art. 6 k.c. winien dowodzić swoich racji, a w realiach rozpoznawanej sprawy nie wykazał, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie bez znaczenia pozostaje fakt, że wnioskodawca poczynając od dnia 6 maja 1997 roku przez około dwadzieścia lat był uprawniony do renty rodzinnej i kolejnymi orzeczeniami lekarza orzecznika ZUS był okresowo uznawany za osobę całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej, przy czym niezdolność ta cały czas trwała. Wobec braku wykazania, że wnioskodawca obecnie nie jest całkowicie niezdolny do pracy, zupełnie nieuzasadniona wydaje się być decyzja organu rentowego, który nie wykazując polepszenia się stanu zdrowia wnioskodawcy odmówił mu prawa do renty rodzinnej. Nawet lekarz konsultant psychiatra nie wskazał żadnego uzasadnienia do takiego stanowiska, zaś jego zdanie zarówno lekarz orzecznik, jak i Komisja Lekarska po prostu zawarli w swoich opiniach bez szerszego odniesienia się.

Zatrudnienie M. B. w warunkach pracy chronionej, którą wykonywał od końca 2011 roku, również nie pozostaje bez znaczenia w świetle opinii biegłego, który wskazał, że praca ta ma charakter czysto rehabilitacyjny. M. B. na tzw. otwartym rynku pracy nie byłby w stanie wykonywać pracy, ponieważ objawy schizofrenii paranoidalnej na jaką cierpi powodują znaczne zwolnienie tempa jego pracy oraz możliwość popełniania błędów, co w konsekwencji wiąże się z potrzebą sprawowania ciągłej opieki nad nim. Niedopuszczalne jest utożsamianie wykonywanej przez wnioskodawcę pracy na stanowisku pracy chronionej, przy stałej obecności opiekuna, z pracą na tzw. otwartym rynku i sugestią jej wykonywania w obliczu schorzenia na jakie cierpi.

Błędne jest też założenie, że zachowanie przez ubezpieczonego zdolności do wykonywania zatrudnienia w warunkach zakładu pracy chronionej wyłącza możliwość uznania go za całkowicie niezdolnego do pracy, gdyż w aspekcie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 982 ze zm.) w związku z art. 12 ust. 2 i art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.), dla rozstrzygnięcia o prawie do renty socjalnej istotne jest dokonanie oceny, czy z uwagi na występujące u ubezpieczonego schorzenia jest on z medycznego punktu widzenia całkowicie niezdolny do wykonywania jakiegokolwiek zatrudnienia w normalnych (typowych) warunkach pracy (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 2 lutego 2017 r. II UK 229/16, Legalis nr 1564952). Powyższe stanowisko Sądu Najwyższego, którego konkluzja odnosi się również do renty rodzinnej, Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne. Możliwość uznania całkowitej niezdolności do pracy jest wykluczona przy wykonywaniu pracy w tzw. normalnych warunkach.

Z ustaleń stanowiących podstawę rozstrzygnięcia wynika, iż wnioskodawca jest niezdolny do wykonywania zatrudnienia na „otwartym rynku pracy” z uwagi na niskie kwalifikacje i głębokie zaburzenia osobowości, może natomiast pracować w warunkach zakładu pracy chronionej w Spółdzielni (...) w Ł..

Nadto należy zauważyć, że od czasu podjęcia przez skarżącego takiego zatrudnienia w 2011 roku organ rentowy wydawał już decyzje, w których uznawał, że wnioskodawca nadal pozostaje całkowicie niezdolnym do pracy i przyznawał mu w związku z tym prawo do renty rodzinnej. W niniejszym postępowaniu ZUS w żadnym momencie nie wykazał, żeby sytuacja zdrowotna skarżącego w jakikolwiek sposób się zmieniła. De facto ograniczył się jedynie do wskazania, że odwołujący się wykonuje zatrudnienie w ramach pracy chronionej. Co istotne sama Komisja Lekarska podniosła, że odwołujący się pracuje w (...) pod stałym nadzorem, jest dziwaczny, sztywny, błądy emocjonalnie, skarży się na kontakty z ludźmi. Nadto w opinii lekarza konsultanta psychiatry brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia braku stwierdzenia całkowitej niezdolności do pracy (k 25 dokumentacji medycznej akt ZUS). Poza tym po złożeniu przez biegłą opinii uzupełniającej organ rentowy nie przedstawił żadnych nowych zastrzeżeń, a jedynie złożył pismo procesowe o identycznej treści do wcześniejszego, w którym zawarł zarzuty do opinii podstawowej.

Tym samym należy uznać, że organ rentowy w żaden sposób nie podważył opinii biegłego, nie wykazał też przesłanek świadczących o braku całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawcy, który od ponad 20 lat pobierał z tego tytułu rentę rodzinną.

Świadczenie wypłaca się zgodnie z treścią art.129 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach od dnia powstania prawa do świadczenia, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W razie zgłoszenia wniosku o rentę rodzinną w miesiącu przypadającym bezpośrednio po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć ubezpieczonego, emeryta lub rencisty, rentę rodzinną wypłaca się od dnia śmierci, nie wcześniej jednak niż od dnia spełnienia warunków do renty przez uprawnionych członków rodziny (art. 129 ust.2 w/w ustawy). M. B. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty rodzinnej w dniu 13 września 2016 roku, zaś do końca września 2016 roku pobierał wskazaną rentę, a zatem prawo do renty rodzinnej należało przyznać wnioskodawcy począwszy od dnia 1 października 2016 roku.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję ZUS i przyznał M. B. prawo do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 6 maja 1997 roku J. B. od 1 października 2016 roku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wraz z aktami rentowymi.

17.07.2017r.

A.M.